Detta dokument är endast avsett som dokumentationshjälpmedel och institutionerna ansvarar inte för innehållet

►**B** **EUROPAPARLAMENTETS OCH RÅDETS DIREKTIV 2002/21/EG**

av den 7 mars 2002

om ett gemensamt regelverk för elektroniska kommunikationsnät och kommunikationstjänster (ramdirektiv)

(EGT L 108, 24.4.2002, s. 33)

Ändrad genom:

		Officiella tidningen		
		nr	sida	datum
►**M1**	Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 717/2007 av den 27 juni 2007	L 171	32	29.6.2007
►**M2**	Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 544/2009 av den 18 juni 2009	L 167	12	29.6.2009

▼B

EUROPAPARLAMENTETS OCH RÅDETS DIREKTIV 2002/21/EG

av den 7 mars 2002

om ett gemensamt regelverk för elektroniska kommunikationsnät och kommunikationstjänster (ramdirektiv)

EUROPAPARLAMENTET OCH EUROPEISKA UNIONENS RÅD HAR ANTAGIT DETTA DIREKTIV

med beaktande av Fördraget om upprättandet av Europeiska gemenskapen, särskilt artikel 95 i detta,

med beaktande av kommissionens förslag ([1]),

med beaktande av Ekonomiska och sociala kommitténs yttrande ([2]),

i enlighet med förfarandet i artikel 251 i fördraget ([3]), och

av följande skäl:

(1) Det nuvarande regelverket för telekommunikation har varit framgångsrikt när det gäller att skapa förutsättningar för effektiv konkurrens inom telekommunikationssektorn under övergången från monopol till fri konkurrens.

(2) Den 10 november 1999 lade kommissionen fram ett meddelande till Europaparlamentet, rådet, Ekonomiska och sociala kommittén samt Regionkommittén med titeln ”Mot ett nytt regelverk för infrastruktur för elektronisk kommunikation och tillhörande tjänster, 1999 års kommunikationsöversyn”. Meddelandet innehöll kommissionens översyn av det befintliga regelverket för telekommunikation, i enlighet med kommissionens skyldighet enligt artikel 8 i rådets direktiv 90/387/EEG av den 28 juni 1990 om upprättandet av den inre marknaden för teletjänster genom att tillhandahålla öppna nät ([4]). Det innehöll vidare en rad politiska förslag till ett nytt regelverk för infrastruktur för elektronisk kommunikation och tillhörande tjänster, för offentligt samråd.

(3) Den 26 april 2000 lade kommission fram ett meddelande för Europaparlamentet, rådet, Ekonomiska och sociala kommittén samt Regionkommittén om resultaten av det offentliga samrådet om 1999 års kommunikationsöversyn och riktlinjer för det nya regelverket. Meddelandet innehöll en sammanfattning av det offentliga samrådet och angav vissa huvudinriktningar för utarbetandet av ett nytt regelverk för infrastrukturen för elektronisk kommunikation och tillhörande tjänster.

(4) Europeiska rådet i Lissabon den 23-24 mars 2000 betonade de möjligheter till ökad tillväxt, konkurrenskraft och nya arbetstillfällen som övergången till en digital, kunskapsbaserad ekonomi erbjuder. I synnerhet betonades betydelsen av att Europas företag och medborgare har tillgång till en kommunikationsinfrastruktur av världsklass till en låg kostnad och ett brett utbud av tjänster.

(5) Till följd av att sektorerna för telekommunikation, media och informationsteknik konvergerar bör alla överföringsnät och över-

([1]) EGT C 365 E, 19.12.2000, s. 198 och EGT C 270 E, 25.9.2001, s. 199.
([2]) EGT C 123, 25.4.2001, s. 56.
([3]) Europaparlamentets yttrande av den 1 mars 2001 (EGT C 277, 1.10.2001, s. 91), rådets gemensamma ståndpunkt av den 17 september 2001 (EGT C 337, 30.11.2001, s. 34) och Europaparlamentets beslut av den 12 december 2001 (ännu ej offentliggjort i EGT). Rådets beslut av den 14 februari 2002.
([4]) EGT L 192, 24.7.1990, s. 1. Direktivet ändrat genom Europaparlamentets och rådets direktiv 97/51/EG (EGT L 295, 29.10.1997, s. 23).

▼B

föringstjänster omfattas av ett enda regelverk. Detta regelverk består av det föreliggande direktivet samt fyra särdirektiv: Europaparlamentets och rådets direktiv 2002/20/EG av den 7 mars 2002 om auktorisation för elektroniska kommunikationsnät och kommunikationstjänster (auktorisationsdirektiv) ([1]), Europaparlamentets och rådets direktiv 2002/19/EG av den 7 mars 2002 om tillträde till och samtrafik mellan elektroniska kommunikationsnät och tillhörande faciliteter (tillträdesdirektiv) ([2]), Europaparlamentets och rådets direktiv 2002/22/EG av den 7 mars 2002 om samhällsomfattande tjänster och användares rättigheter avseende elektroniska kommunikationsnät och kommunikationstjänster (direktiv om samhällsomfattande tjänster) ([3]), Europaparlamentets och rådets direktiv 97/66/EG av den 15 december 1997 om behandling av personuppgifter och skydd för privatlivet inom telekommunikationsområdet ([4]) (nedan kallade ”särdirektiven”). Det är nödvändigt att särskilja regleringen av överföringen från regleringen av innehållet. Innehållet i tjänster som tillhandahålls via elektroniska kommunikationsnät med hjälp av elektroniska kommunikationstjänster, till exempel sändningsinnehåll, finansiella tjänster och vissa tjänster som hör till informationssamhället, omfattas därför inte av detta regelverk och påverkar därför inte åtgärder som vidtas på gemenskapsnivå eller nationell nivå vad avser sådana tjänster, i enlighet med gemenskapslagstiftningen, för att främja kulturell eller språklig mångfald och för att säkerställa att mediemångfalden bevaras. Innehållet i tv-program omfattas av rådets direktiv 89/552/EEG av den 3 oktober 1989 om samordning av vissa bestämmelser som fastställts i medlemsstaternas lagar och andra författningar om utförandet av sändningsverksamhet för television ([5]). Att det görs åtskillnad mellan reglering av överföring och reglering av innehåll hindrar inte att man tar hänsyn till sambanden mellan dem, särskilt för att garantera mediemångfald, kulturell mångfald och konsumentskydd.

(6) Regleringen av den audiovisuella politiken och innehållet genomförs för att nå mål som avser allmänintresset, som yttrandefrihet, mediemångfald, opartiskhet, kulturell och språklig mångfald, social delaktighet, konsumentskydd och skydd av minderåriga. I kommissionens meddelande ”Principer och riktlinjer för gemenskapens audiovisuella politik i den digitala eran” och rådets slutsatser av den 6 juni 2000, i vilka detta meddelande välkomnas, fastställdes de nyckelåtgärder som gemenskapen skall vidta för att genomföra den audiovisuella politiken.

(7) Bestämmelserna i detta direktiv och i särdirektiven åsidosätter inte varje medlemsstats möjlighet att vidta nödvändiga åtgärder för att skydda sina väsentliga säkerhetsintressen, skydda allmän ordning och säkerhet samt tillåta utredning, upptäckt och lagföring av brott, inklusive möjligheten för de nationella regleringsmyndigheterna att fastställa särskilda och proportionella skyldigheter för tillhandahållare av elektroniska kommunikationstjänster.

(8) Detta direktiv omfattar inte utrustning som omfattas av Europaparlamentets och rådets direktiv 1999/5/EG av den 9 mars 1999 om radioutrustning och teleterminalutrustning och om ömsesidigt erkännande av utrustningens överensstämmelse ([6]), men omfattar däremot konsumentutrustning som används för digital-tv. Det är viktigt för regleringsmyndigheterna att uppmuntra nätoperatörer och tillverkare av terminalutrustning till samarbete för att underlätta för användare med funktionshinder att få tillgång till elektroniska kommunikationstjänster.

([1]) Se s. 21 i detta nummer av EGT.
([2]) Se s. 7 i detta nummer av EGT.
([3]) Se s. 51 i detta nummer av EGT.
([4]) EGT L 24, 30.1.1998, s. 1.
([5]) EGT L 298, 17.10.1989, s. 23. Direktivet ändrat genom Europaparlamentets och rådets direktiv 97/36/EG (EGT L 202, 30.7.1997, s. 60).
([6]) EGT L 91, 7.4.1999, s. 10.

▼B

(9) Informationssamhällets tjänster omfattas av Europaparlamentets och rådets direktiv 2000/31/EG av den 8 juni 2000 om vissa rättsliga aspekter på informationssamhällets tjänster, särskilt elektronisk handel, på den inre marknaden (”Direktiv om elektronisk handel”) ([1]).

(10) Definitionen av ”informationssamhällets tjänster” i artikel 1 i Europaparlamentets och rådets direktiv 98/34/EG av den 22 juni 1998 om ett informationsförfarande beträffande tekniska standarder och föreskrifter och beträffande föreskrifter för informationssamhällets tjänster ([2]) omfattar en lång rad av ekonomiska verksamheter som bedrivs on-line. Flertalet av dessa verksamheter omfattas inte av det här direktivets räckvidd, eftersom de inte helt eller huvudsakligen utgörs av överföring av signaler i elektroniska kommunikationsnät. Taltelefoni och överföring av elektronisk post omfattas av det här direktivet. Samma företag, exempelvis en tillhandahållare av Internettjänster, kan erbjuda både elektroniska kommunikationstjänster, till exempel tillgång till Internet, och tjänster som inte omfattas av det här direktivet, till exempel tillhandahållande av innehåll på nätet.

(11) I enlighet med principen om åtskillnad mellan myndighetsutövande och operationell verksamhet bör medlemsstaterna i syfte att säkerställa opartiskhet i beslutsfattandet garantera den nationella regleringsmyndighetens oberoende. Detta krav på oberoende påverkar inte medlemsstaternas institutionella självbestämmanderätt och konstitutionella skyldigheter eller principen om neutralitet när det gäller medlemsstaternas egendomsordning i enlighet med artikel 295 i fördraget. De nationella regleringsmyndigheterna bör ha de resurser i fråga om personal, sakkunskap och ekonomiska medel som krävs för att de skall kunna fullgöra sina uppgifter.

(12) Varje part som berörs av ett beslut som fattats av en nationell regleringsmyndighet bör ha rätt att överklaga beslutet till en instans som är oberoende av de berörda parterna. Denna instans kan vara en domstol. Dessutom bör varje företag, som anser att dess begäran om tilldelning av rättigheter för att installera faciliteter inte har behandlats i enlighet med principerna i detta direktiv, ha rätt att överklaga sådana beslut. Detta överklagandeförfarande påverkar inte fördelningen av behörighet inom nationella rättssystem och juridiska eller fysiska personers rättigheter enligt nationell lagstiftning.

(13) Nationella regleringsmyndigheter behöver samla in information från marknadsaktörer för att kunna fullgöra sina uppgifter på ett ändamålsenligt sätt. Sådan information kan också behöva inhämtas för kommissionens räkning, så att kommissionen kan fullgöra sina skyldigheter enligt gemenskapens lagstiftning. En begäran om information bör stå i proportion till syftet och får inte vara orimligt betungande för företagen. Information som inhämtas av nationella regleringsmyndigheter bör vara tillgänglig för allmänheten, utom i de fall då informationen är konfidentiell i enlighet med nationella bestämmelser om allmänhetens tillgång till information och är föremål för gemenskapslagstiftning och nationell lagstiftning om affärshemligheter.

(14) Information som den nationella regleringsmyndigheten anser vara konfidentiell i enlighet med gemenskapslagstiftning och nationell lagstiftning om affärshemligheter, får endast utbytas med kommissionen och andra nationella regleringsmyndigheter när sådant utbyte är absolut nödvändigt för att tillämpa bestämmelserna i detta direktiv eller särdirektiven. Den information som utbyts bör begränsas till vad som är relevant och proportionellt för ändamålet med utbytet.

([1]) EGT L 178, 17.7.2000, s. 1.
([2]) EGT L 204, 21.7.1998, s. 37. Direktivet ändrat genom direktiv 98/48/EG (EGT L 217, 5.8.1998, s. 18).

▼B

(15) Det är viktigt att de nationella regleringsmyndigheterna rådgör med alla berörda parter när det gäller förslag till beslut och att de tar hänsyn till deras synpunkter innan ett slutgiltigt beslut fattas. För att nationella beslut inte skall få negativa effekter för den inre marknaden eller för andra mål som anges i fördraget, bör de nationella regleringsmyndigheterna också underrätta kommissionen och andra nationella regleringsmyndigheter om utkast till vissa beslut för att ge dem möjlighet att yttra sig. De nationella regleringsmyndigheterna bör samråda med berörda parter om alla preliminära förslag till åtgärder som inverkar på handeln mellan medlemsstaterna. De fall där förfarandena i artiklarna 6 och 7 skall tillämpas definieras i detta direktiv och i särdirektiven. Kommissionen bör, efter samråd med kommunikationskommittén, kunna begära att en nationell regleringsmyndighet drar tillbaka ett förslag till åtgärd om förslaget avser definitionen av relevanta marknader eller fastställandet av företag som anses ha betydande inflytande på marknaden och om åtgärden skulle utgöra ett hinder för den inre marknaden eller skulle vara oförenlig med gemenskapslagstiftningen och framför allt med de allmänna mål som de nationella regleringsmyndigheterna bör följa. Detta förfarande berör varken anmälningsförfarandet enligt direktiv 98/34/EG eller de särskilda befogenheter kommissionen har enligt fördraget i fråga om överträdelser av gemenskapens lagstiftning.

(16) Nationella regleringsmyndigheter bör ha harmoniserade mål och principer till stöd för sin verksamhet och bör vid behov samordna sin verksamhet med regleringsmyndigheterna i andra medlemsstater när de utövar sin verksamhet inom ramen för detta regelverk.

(17) De nationella regleringsmyndigheternas verksamhet som upprättas genom detta direktiv och särdirektiven bidrar till att genomföra en vidare politik inom områdena kultur, sysselsättning, miljö, social sammanhållning samt fysisk planering.

(18) Kravet på att medlemsstaterna skall säkerställa att de nationella regleringsmyndigheterna i största möjliga utsträckning beaktar det önskvärda i att regleringen görs teknikneutral, dvs. att den varken föreskriver eller gynnar att en särskild teknik används, utesluter inte att proportionella åtgärder får vidtas för att främja vissa särskilda tjänster när detta är motiverat, till exempel digital television som ett medel för att öka spektrumeffektiviteten.

(19) Radiofrekvenser är en väsentlig förutsättning för radiobaserade elektroniska kommunikationstjänster och, i den mån de används för sådana tjänster, bör de därför fördelas och tilldelas av de nationella regleringsmyndigheterna i enlighet med harmoniserade mål och principer som styr deras verksamhet och objektiva, öppet redovisade och icke-diskriminerande kriterier, där hänsyn tas till demokratiska, sociala, språkliga och kulturella intressen i samband med användningen av frekvenserna. Det är viktigt att fördelning och tilldelning av radiofrekvenser hanteras så effektivt som möjligt. Överföring av radiofrekvenser kan vara ett effektivt sätt att få till stånd en mer effektiv spektrumanvändning, förutsatt att tillfredsställande skyddsåtgärder vidtas för att skydda allmänhetens intressen, i synnerhet när det gäller behovet av att säkerställa öppenhet och rättslig tillsyn av sådan överföring. Genom Europaparlamentets och rådets beslut nr 676/2002/EG av den 7 mars 2002 om ett regelverk för radiospektrumpolitiken i Europeiska gemenskapen (radiospektrumbeslut) ([1]) inrättas ett regelverk för harmonisering av radiofrekvenser, och åtgärder som vidtas genom tillämpning av detta direktiv bör syfta till att underlätta det arbete som genomförs inom ramen för det beslutet.

(20) Tillgång till nummerresurser på grundval av objektiva, öppet redovisade och icke-diskriminerande kriterier är av avgörande be-

([1]) Se s. 1 i detta nummer av EGT.

▼B

tydelse för att företag skall kunna konkurrera inom sektorn för elektronisk kommunikation. Alla delar av de nationella nummerplanerna bör förvaltas av nationella regleringsmyndigheter, inklusive punktkoder som används vid nätadresstilldelning. Där det finns ett behov av harmonisering av nummerresurserna i gemenskapen för att stödja utvecklingen av alleuropeiska tjänster, får kommissionen vidta tekniska genomförandeåtgärder genom utövande av dess verkställande befogenheter. Där det är lämpligt för att säkerställa full global driftskompatibilitet mellan tjänster skall medlemsstaterna samordna sina nationella ståndpunkter, i enlighet med fördraget, inom de internationella organisationer och forum där nummerbesluten fattas. Bestämmelserna i detta direktiv fastställer inga nya ansvarsområden för de nationella regleringsmyndigheterna på området för Internetnamn och Internetadresser.

(21) Medlemsstaterna får vid tilldelningen av radiofrekvenser och nummer med exceptionellt ekonomiskt värde bland annat använda urvalsförfaranden som bygger på konkurrens eller jämförelse. Vid förvaltningen av sådana system bör de nationella regleringsmyndigheterna ta hänsyn till bestämmelserna i artikel 8.

(22) Det bör säkerställas att det finns förfaranden för beviljande av rättigheter att installera faciliteter som är lägliga, icke-diskriminerande och öppet redovisade, så att förutsättningar skapas för en sund och effektiv konkurrens. Detta direktiv påverkar inte tillämpningen av nationella bestämmelser om expropriering eller användning av egendom, normalt utövande av egendomsrättigheter, normal användning av offentlig egendom eller tillämpning av neutralitetsprincipen med avseende på medlemsstaternas regler om egendomsordning.

(23) Gemensamt utnyttjande av faciliteter kan vara till nytta av skäl som rör stadsplanering, folkhälsa eller miljö och bör främjas av nationella regleringsmyndigheter på grundval av frivilliga överenskommelser. När företag saknar tillgång till genomförbara alternativ, kan obligatoriskt gemensamt utnyttjande av faciliteter eller egendom vara lämpligt. Det omfattar bland annat fysisk samlokalisering och gemensamt utnyttjande av ledningar, byggnader, master, antenner eller antennsystem. Obligatoriskt gemensamt utnyttjande av faciliteter eller egendom bör endast åläggas företagen efter ingående offentligt samråd.

(24) Om mobiloperatörer är tvungna att gemensamt utnyttja torn eller master av miljöskäl, kan sådant föreskrivet gemensamt utnyttjande leda till en minskning av de högsta nivåer för överförd energi som av folkhälsoskäl är tillåtna för varje operatör, och detta i sin tur kan leda till krav på operatörerna att installera fler överföringsplatser för att säkerställa nationell täckning.

(25) Det finns ett behov av förhandsskyldigheter under vissa omständigheter i syfte att säkerställa framväxten av en konkurrenskraftig marknad. Definitionen av betydande inflytande på marknaden i Europaparlamentets och rådets direktiv 97/33/EG av den 30 juni 1997 om samtrafik inom telekommunikation i syfte att säkerställa samhällsomfattande tjänster och samverkan genom tillämpning av principerna om tillhandahållande av öppna nät [1] har visat sig fungera väl under de inledande skedena av den process då marknaden öppnas som tröskelnivå för förhandsskyldigheter, men definitionen behöver nu anpassas för att passa mer komplexa och dynamiska marknader. Av detta skäl är definitionen i detta direktiv likvärdig med begreppet dominerande ställning som det definieras i rättspraxis från Europeiska gemenskapernas domstol och förstainstansrätt.

[1] EGT L 199, 26.7.1997, s. 32. Direktivet ändrat genom direktiv 98/61/EG (EGT L 268, 3.10.1998, s. 37).

▼B

(26) Två eller flera företag kan anses ha en gemensam dominerande ställning på marknaden inte endast om de har strukturella eller andra förbindelser gemensamma, men också om den relevanta marknadens struktur gynnar samordnade effekter, det vill säga att den främjar att företagen bedriver parallell eller anpassad verksamhet på marknaden som motverkar konkurrens.

(27) Det är väsentligt att reglerade förhandsskyldigheter endast införs där konkurrensen inte är effektiv, dvs. på marknader där det finns ett eller flera företag med betydande inflytande på marknaden, och där åtgärder i nationell konkurrenslagstiftning och gemenskapskonkurrenslagstiftning inte räcker för att lösa problemet. Kommissionen måste därför ta fram riktlinjer på gemenskapsnivå i enlighet med principerna i konkurrenslagstiftningen vilka nationella regleringsmyndigheter skall följa när de bedömer dels huruvida konkurrensen är effektiv på en viss marknad, dels huruvida ett företag har ett betydande inflytande på marknaden. De nationella regleringsmyndigheterna bör analysera huruvida konkurrensen på en viss produkt- eller tjänstemarknad är effektiv i ett visst geografiskt område, vilket kan utgöras av hela eller en del av en berörd medlemsstats territorium eller angränsande delar av medlemsstaters territorium betraktade som helhet. En analys av den effektiva konkurrensen bör inbegripa en analys av huruvida man kan få konkurrens på marknaden i framtiden, och alltså huruvida bristen på konkurrens är bestående. Dessa riktlinjer kommer också att omfatta frågan om nya, framväxande marknader, där det marknadsledande företaget faktiskt kan ha betydande marknadsandel men inte bör åläggas olämpliga skyldigheter. Kommissionen bör se över riktlinjerna regelbundet för att säkerställa att de alltid är aktuella på en snabbt föränderlig marknad. De nationella regleringsmyndigheterna kommer att behöva samarbeta med varandra i de fall då den aktuella marknaden befinns vara gränsöverskridande.

(28) Vid bedömningen av huruvida ett företag har betydande inflytande på en viss marknad, bör de nationella regleringsmyndigheterna handla i enlighet med gemenskapslagstiftningen och ta synnerlig hänsyn till kommissionens riktlinjer.

(29) Gemenskapen och medlemsstaterna har inom ramen för Världshandelsorganisationen gjort åtaganden i fråga om standarder och regelverket för telenät och teletjänster.

(30) Standardisering bör förbli en i första hand marknadsdriven process. Det kan dock fortfarande förekomma situationer där det är lämpligt att på gemenskapsnivå kräva att vissa bestämda standarder måste följas i syfte att åstadkomma driftskompatibilitet inom den inre marknaden. På nationell nivå omfattas medlemsstaterna av bestämmelserna i direktiv 98/34/EG. I Europaparlamentets och rådets direktiv 95/47/EG av den 24 oktober 1995 om tillämpning av standarder för sändning av televisionssignaler [1] föreskrivs inte något särskilt överföringssystem för digital-tv och inte heller något särskilt tjänstekrav. Genom gruppen för sändning av digital video (Digital Video Broadcasting Group) har aktörerna på den europeiska marknaden utvecklat en grupp av system för sändning av televisionssignaler. Dessa system har standardiserats av Europeiska institutet för telestandarder (ETSI) och utfärdats som rekommendationer av Internationella teleunionen (ITU). Alla beslut om obligatorisk tillämpning av sådana standarder bör fattas efter ingående offentliga samråd. Standardiseringsförfarandena enligt detta direktiv påverkar inte tillämpningen av bestämmelserna i direktiv 1999/5/EG, rådets direktiv 73/23/EG av den 19 februari 1973 om harmonisering av medlemsstaternas lagar om elektrisk utrustning avsedd för användning inom vissa spänningsgränser [2] och rådets direktiv 89/336/EEG av den 3 maj 1989 om tillnärm-

[1] EGT L 281, 23.11.1995, s. 51.
[2] EGT L 77, 26.3.1973, s. 29.

▼B

ning av medlemsstaternas lagstiftning om elektromagnetisk kompatibilitet ([1]).

(31) Samverkan mellan digitala interaktiva televisionstjänster och förbättrad digital televisionsutrustning på konsumentnivå bör uppmuntras så att fritt informationsflöde, mediemångfald och kulturell mångfald kan säkerställas. Det är önskvärt att konsumenterna har möjlighet att motta samtliga digitala interaktiva televisionstjänster, oavsett sändningsteknik, med beaktande av teknisk neutralitet, framtida tekniska framsteg, nödvändigheten av att främja införandet av digital television och konkurrenssituationen på marknaderna för digitala televisionstjänster. De som driver digitala interaktiva televisionsplattformar bör sträva efter att införa ett öppet gränssnitt för tillämpningsprogram (API) som överensstämmer med standarder eller specifikationer som antagits av ett europeiskt standardiseringsorgan. Övergången från existerande API till nya öppna API bör uppmuntras och organiseras genom t.ex. samförståndsavtal mellan alla berörda marknadsaktörer. Öppna API underlättar samverkan, dvs. möjlighet att flytta interaktivt innehåll mellan olika distributionssystem och att få samma innehåll att fungera fullständigt i förbättrad digital televisionsutrustning. Det bör emellertid beaktas att det är nödvändigt att mottagarutrustningen inte hindras från att fungera och att den skyddas från uppsåtliga angrepp av t.ex. virus.

(32) Om en tvist uppstår mellan företag i en och samma medlemsstat inom ett område som omfattas av detta direktiv eller av särdirektiven, t.ex. om skyldigheter i samband med tillträde och samtrafik eller metoderna för att överföra abonnentförteckningar, bör en förfördelad part som har förhandlat i god tro, men misslyckats med att nå en överenskommelse, kunna vända sig till den nationella regleringsmyndigheten för att lösa tvisten. De nationella regleringsmyndigheterna bör kunna förelägga parterna en lösning. När den nationella regleringsmyndigheten ingriper i lösningen av tvister mellan företag som tillhandahåller elektroniska kommunikationsnät eller kommunikationstjänster i en medlemsstat, bör den sträva efter att säkerställa att de skyldigheter som uppstår genom detta direktiv eller särdirektiven uppfylls.

(33) Utöver den rätt till åtgärder som ges i nationell lagstiftning eller gemenskapslagstiftning finns ett behov av ett enkelt förfarande som kan inledas på begäran av någon av parterna i tvisten för att lösa gränsöverskridande tvister som ligger utanför de enskilda nationella regleringsmyndigheternas behörighet.

(34) En enda kommitté bör ersätta kommittén för tillhandahållande av öppna nät (ONP-kommittén), som inrättades enligt artikel 9 i direktiv 90/387/EEG, och tillståndskommittén, som inrättades enligt artikel 14 i Europaparlamentets och rådets direktiv 97/13/EG av den 10 april 1997 om gemensamma ramar för allmän auktorisation och individuella tillstånd på teletjänstområdet ([2]).

(35) Nationella regleringsmyndigheter och nationella konkurrensmyndigheter bör förse varandra med den information som krävs för tillämpningen av bestämmelserna i detta direktiv och i särdirektiven, så att de får möjlighet att samarbeta fullt ut. När det gäller den information som utbyts bör den mottagande myndigheten säkerställa samma grad av sekretess som den myndighet som lämnar informationen.

(36) Kommissionen har meddelat sin avsikt att inrätta en europeisk regleringsgrupp för elektroniska kommunikationsnät och kommunikationstjänster, som skulle vara en lämplig mekanism för att främja samarbete och samordning mellan nationella regleringsmyndigher i syfte att främja utvecklingen av den inre marknaden

([1]) EGT L 139, 23.5.1989, s. 19.
([2]) EGT L 117, 7.5.1997, s. 15.

▼B

för elektroniska kommunikationsnät och kommunikationstjänster, samt för att försöka få till stånd en konsekvent tillämpning i alla medlemsstater av de bestämmelser som fastställs i detta direktiv och i särdirektiven, särskilt på områden där nationell lagstiftning som genomför gemenskapslagstiftning tillerkänner nationella regleringsmyndigheter ett utrymme för skönsmässig bedömning vid tillämpningen av relevanta bestämmelser.

(37) Det bör krävas att de nationella regleringsmyndigheterna samarbetar med varandra och med kommissionen på ett öppet sätt för att garantera konsekvent tillämpning i alla medlemsstaterna av bestämmelserna i detta direktiv och i särdirektiven. Detta samarbete skulle bland annat kunna äga rum i kommunikationskommittén eller i en grupp innefattande europeiska regleringsmyndigheter. Medlemsstaterna bör bestämma vilka organ som skall vara nationella regleringsmyndigheter i enlighet med bestämmelserna i detta direktiv och särdirektiven.

(38) Åtgärder som skulle kunna påverka handeln mellan medlemsstater är åtgärder som direkt eller indirekt, faktiskt eller potentiellt, skulle kunna påverka handelsmönstren mellan medlemsstater på sådant sätt att det skulle kunna utgöra ett hinder för den inre marknaden. Det rör sig om åtgärder som har omfattande konsekvenser för operatörer eller användare i andra medlemsstater, bland annat åtgärder som påverkar priserna för användare i andra medlemsstater, åtgärder som inverkar på ett i en annan medlemsstat etablerat företags möjligheter att tillhandahålla elektroniska kommunikationstjänster och, i synnerhet, åtgärder som inverkar på möjligheterna att tillhandahålla tjänster på gränsöverskridande basis samt åtgärder som påverkar marknadsstrukturen eller tillträdet till marknaden och som har konsekvenser för företag i andra medlemsstater.

(39) Bestämmelserna i detta direktiv bör ses över med jämna mellanrum, främst i syfte att avgöra behovet av modifieringar med hänsyn till den tekniska utvecklingen eller ändrade marknadsvillkor.

(40) De åtgärder som krävs för att genomföra detta direktiv bör antas i enlighet med rådets beslut 1999/468/EG av den 28 juni 1999 om de förfaranden som skall tillämpas vid utövandet av kommissionens genomförandebefogenheter ([1]).

(41) Eftersom målen för den föreslagna åtgärden, nämligen att åstadkomma ett harmoniserat regelverk för elektroniska kommunikationstjänster, elektroniska kommunikationsnät, tillhörande faciliteter och tillhörande tjänster, inte i tillräcklig utsträckning kan uppnås av medlemsstaterna och de därför på grund av åtgärdens omfattning och verkningar bättre kan uppnås på gemenskapsnivå, kan gemenskapen vidta åtgärder i enlighet med subsidiaritetsprincipen i artikel 5 i fördraget. I enlighet med proportionalitetsprincipen i samma artikel går detta direktiv inte utöver vad som är nödvändigt för att uppnå dessa mål.

(42) Vissa direktiv och beslut på detta område bör upphävas.

(43) Kommissionen bör övervaka övergången från nuvarande regelverk till det nya regelverket och kan i synnerhet, vid lämpligt tillfälle, lägga fram ett förslag om upphävande av Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 2887/2000 av den 18 december 2000 om tillträde till accessnät ([2])

HÄRIGENOM FÖRESKRIVS FÖLJANDE.

([1]) EGT L 184, 17.7.1999, s. 23.
([2]) EGT L 336, 30.12.2000, s. 4.

▼B

KAPITEL I

TILLÄMPNINGSOMRÅDE, SYFTE OCH DEFINITIONER

Artikel 1

Tillämpningsområde och syfte

1. Genom detta direktiv inrättas ett harmoniserat regelverk för elektroniska kommunikationstjänster, elektroniska kommunikationsnät, tillhörande faciliteter och tillhörande tjänster. I detta direktiv fastställs uppgifter för nationella regleringsmyndigheter och inrättas en rad förfaranden som syftar till att åstadkomma en harmoniserad tillämpning av regelverket inom hela gemenskapen.

2. Detta direktiv och särdirektiven påverkar inte de skyldigheter som anges i nationell lagstiftning i överensstämmelse med gemenskapslagstiftningen, eller direkt i gemenskapslagstiftningen, med avseende på sådana tjänster som tillhandahålls med hjälp av elektroniska kommunikationsnät och kommunikationstjänster.

3. Detta direktiv och särdirektiven påverkar inte de åtgärder som i enlighet med gemenskapslagstiftningen vidtagits på gemenskapsnivå eller nationell nivå för att arbeta för mål som avser allmänintresset, särskilt när det gäller reglering av innehåll och audiovisuell politik.

4. Detta direktiv och särdirektiven påverkar inte tillämpningen av bestämmelserna i direktiv 1999/5/EG.

▼M2

5. Detta direktiv och särdirektiven skall inte påverka tillämpningen av särskilda åtgärder som antas för reglering av internationell roaming i allmänna mobila kommunikationsnät inom gemenskapen.

▼B

Artikel 2

Definitioner

I detta direktiv används följande beteckningar med de betydelser som här anges:

a) *elektroniskt kommunikationsnät:* system för överföring och i tillämpliga fall utrustning för koppling eller dirigering samt andra resurser som medger överföring av signaler via tråd, via radio, på optisk väg eller via andra elektromagnetiska överföringsmedier, däribland satellitnät, fasta nät (kretskopplade och paketkopplade, inbegripet Internet) och markbundna mobilnät, elnätsystem i den utsträckning dessa används för signalöverföring, rundradionät samt kabel-tv-nät, oberoende av vilken typ av information som överförs.

b) *gränsöverskridande marknader:* de marknader som fastställs i enlighet med artikel 15.4 och som omfattar gemenskapen eller en betydande del därav.

c) *elektronisk kommunikationstjänst:* en tjänst som vanligen tillhandahålls mot ersättning och som helt eller huvudsakligen utgörs av överföring av signaler i elektroniska kommunikationsnät, däribland teletjänster och överföringstjänster i nät som används för rundradio, men inte tjänster i form av tillhandahållande av innehåll som överförts med hjälp av elektroniska kommunikationsnät och kommunikationstjänster eller utövande av redaktionellt ansvar över detta innehåll. Den omfattar inte de av informationssamhällets tjänster enligt definitionen i artikel 1 i direktiv 98/34/EG som inte helt eller huvudsakligen utgörs av överföring av signaler i elektroniska kommunikationsnät.

▼B

d) *allmänt kommunikationsnät:* elektroniskt kommunikationsnät som helt eller huvudsakligen används för att tillhandahålla allmänt tillgängliga elektroniska kommunikationstjänster.

e) *tillhörande faciliteter:* de faciliteter i samband med ett elektroniskt kommunikationsnät och/eller en elektronisk kommunikationstjänst som möjliggör och/eller stöder tillhandahållande av tjänster via det nätet och/eller den tjänsten. Den inbegriper system för villkorad tillgång och elektroniska programguider (EPG).

f) *system för villkorad tillgång:* tekniska åtgärder och/eller arrangemang som medger tillträde till en skyddad radio- eller televisionssändningstjänst i tolkningsbar form endast efter abonnemang eller annan form av på förhand utfärdat enskilt tillstånd.

g) *nationell regleringsmyndighet:* ett eller flera organ som av en medlemsstat har fått i uppdrag att utföra någon av de regleringsuppgifter som fastställs i detta direktiv och i särdirektiven.

h) *användare:* en fysisk eller juridisk person som använder eller efterfrågar en allmänt tillgänglig elektronisk kommunikationstjänst.

i) *konsument:* varje fysisk person som använder eller efterfrågar en allmänt tillgänglig elektronisk kommunikationstjänst för ändamål som ligger utanför dennes affärs- eller yrkesverksamhet.

j) *samhällsomfattande tjänster:* det minimiutbud av tjänster, definierade i direktiv 2002/22/EG (direktiv om samhällsomfattande tjänster), av viss angiven kvalitet vilka är tillgängliga för alla användare oavsett var de befinner sig och till ett överkomligt pris med hänsyn till de speciella nationella förhållandena.

k) *abonnent:* varje fysisk eller juridisk person som har ingått avtal med en leverantör av allmänt tillgängliga elektroniska kommunikationstjänster om tillhandahållande av sådana tjänster.

l) *särdirektiv:* direktiv 2002/20/EG (auktorisationsdirektiv), direktiv 2002/19/EG (tillträdesdirektiv), direktiv 2002/22/EG (direktiv om samhällsomfattande tjänster) och direktiv 97/66/EG.

m) *tillhandahållande av ett elektroniskt kommunikationsnät:* etablering, drift, kontroll eller tillgängliggörande av ett sådant nät.

n) *slutanvändare:* en användare som inte tillhandahåller allmänna kommunikationsnät eller allmänt tillgängliga elektroniska kommunikationstjänster.

o) *förbättrad digital televisionsutrustning:* digitalboxar som är avsedda att anslutas till televisionsapparater eller integrerade digitala televisionsapparater och som kan ta emot digitala interaktiva televisionstjänster.

p) *gränssnitt för tillämpningsprogram (API):* gränssnitt mellan tillämpningsprogram, som tillhandahålls av sändningsföretag eller tjänsteleverantörer, samt resurser i den förbättrade digitala televisionsutrustningen för digitala televisions- och radiotjänster.

KAPITEL II

NATIONELLA REGLERINGSMYNDIGHETER

Artikel 3

Nationella regleringsmyndigheter

1. Medlemsstaterna skall säkerställa att alla uppgifter som åvilar de nationella regleringsmyndigheterna enligt detta direktiv och enligt särdirektiven fullgörs av ett behörigt organ.

2. Medlemsstaterna skall garantera sina respektive nationella regleringsmyndigheters oberoende genom att säkerställa att de är rättsligt

▼B

åtskilda från och verksamhetsmässigt oberoende av alla organisationer som tillhandahåller nät, utrustning eller tjänster för elektronisk kommunikation. Medlemsstater som behåller äganderätten till eller kontrollen över företag som tillhandahåller elektroniska kommunikationsnät och/eller kommunikationstjänster skall säkerställa att en faktisk organisatorisk åtskillnad görs mellan regleringsverksamheten och sådan verksamhet som har samband med ägande eller kontroll.

3. Medlemsstaterna skall säkerställa att de nationella regleringsmyndigheterna utövar sina befogenheter på ett sätt som är opartiskt och öppet redovisat.

4. Medlemsstaterna skall säkerställa att de uppgifter som skall utföras av de nationella regleringsmyndigheterna offentliggörs i lätt åtkomlig form, i synnerhet när sådana uppgifter ges till fler än ett organ. Medlemsstaterna skall i förekommande fall säkerställa samråd och samarbete mellan sådana myndigheter, och mellan sådana myndigheter och de nationella myndigheter som har ansvaret för tillämpningen av konkurrenslagstiftningen och de nationella myndigheter som har ansvaret för tillämpningen av konsumentlagstiftningen, i frågor som är av gemensamt intresse. Om mer än en myndighet har behörighet i sådana ärenden, skall medlemsstaterna säkerställa att varje myndighets respektive uppgifter offentliggörs i lätt åtkomlig form.

5. De nationella regleringsmyndigheterna och de nationella konkurrensmyndigheterna skall förse varandra med den information som krävs för tillämpningen av bestämmelserna i detta direktiv och i särdirektiven. När det gäller den information som utbyts skall den mottagande myndigheten säkerställa samma grad av sekretess som den myndighet som lämnar informationen.

6. Medlemsstaterna skall till kommissionen anmäla alla nationella regleringsmyndigheter som tilldelas uppgifter enligt detta direktiv och särdirektiven samt deras respektive ansvarsområden.

Artikel 4

Rätt att överklaga

1. Medlemsstaterna skall säkerställa att det på nationell nivå finns fungerande system enligt vilka varje användare eller företag som tillhandahåller elektroniska kommunikationsnät och/eller kommunikationstjänster, som berörs av ett beslut av en nationell regleringsmyndighet, har rätt att överklaga beslutet till en instans som är oberoende av de inblandade parterna. Denna instans, som kan vara en domstol, skall ha tillgång till den kompetens som är nödvändig för att den skall kunna utföra sina uppgifter. Medlemsstaterna skall säkerställa att vederbörlig hänsyn tas till ärendet i sak och att det finns ett effektivt förfarande för överklagande. I väntan på utgången av ett sådant överklagande skall den nationella regleringsmyndighetens beslut fortsätta att gälla, såvida inte överklagandeinstansen beslutar annorlunda.

2. Om den instans som avses i punkt 1 inte har domstolskaraktär, skall den alltid lämna en skriftlig motivering till sitt beslut. I sådana fall skall dess beslut dessutom kunna prövas av en sådan domstol i en medlemsstat som avses i artikel 234 i fördraget.

Artikel 5

Tillhandahållande av information

1. Medlemsstaterna skall säkerställa att företag som tillhandahåller elektroniska kommunikationsnät och kommunikationstjänster tillhandahåller all den information, även ekonomisk information, som är nödvändig för att de nationella regleringsmyndigheterna skall kunna säkerställa att bestämmelserna i eller de beslut som fattas enligt detta direktiv och särdirektiven följs. Företagen skall på begäran tillhandahålla sådan in-

▼B

formation snabbt och enligt den tidsskala och med den detaljeringsgrad som den nationella regleringsmyndigheten kräver. Den information som den nationella regleringsmyndigheten begär skall stå i proportion till genomförandet av uppgiften. Den nationella regleringsmyndigheten skall motivera sin begäran om information.

2. Medlemsstaterna skall säkerställa att de nationella regleringsmyndigheterna på motiverad begäran tillhandahåller kommissionen den information som är nödvändig för att den skall kunna fullgöra sina uppgifter enligt fördraget. Den information som kommissionen begär skall vara anpassad till vad som behövs för att den skall kunna fullgöra sina uppgifter. Om den information som ges hänför sig till information som tidigare lämnats av företagen på begäran av den nationella regleringsmyndigheten, skall de företagen informeras om detta. I den mån det behövs och om inte den myndighet som tillhandahåller informationen inkommit med en uttrycklig och motiverad begäran om motsatsen får kommissionen göra den information som lämnas tillgänglig för en annan sådan myndighet i en annan medlemsstat.

Om inte annat följer av kraven i punkt 3, skall medlemsstaterna säkerställa att den information som överlämnas till en nationell regleringsmyndighet kan göras tillgänglig för en annan sådan myndighet i samma eller i en annan medlemsstat efter en motiverad ansökan, när det är nödvändigt för att endera myndigheten skall kunna fullgöra sitt ansvar enligt gemenskapslagstiftningen.

3. Om informationen av en nationell regleringsmyndighet betraktas som konfidentiell i enlighet med gemenskapslagstiftning och nationell lagstiftning om affärshemligheter, skall kommissionen och de berörda regleringsmyndigheterna säkerställa denna sekretess.

4. Medlemsstaterna skall, i överensstämmelse med nationella bestämmelser om allmänhetens tillgång till information och i enlighet med gemenskapslagstiftning och nationell lagstiftning om affärshemligheter, säkerställa att de nationella regleringsmyndigheterna offentliggör sådan information som kan bidra till en öppen och konkurrensutsatt marknad.

5. De nationella regleringsmyndigheterna skall offentliggöra de villkor som gäller för allmänhetens tillgång till den information som avses i punkt 4, inklusive förfaranden för att erhålla sådan tillgång.

Artikel 6

Förfarande för samråd och insyn

När nationella regleringsmyndigheter avser att i enlighet med detta direktiv eller särdirektiv vidta åtgärder som har betydande inverkan på den relevanta marknaden, skall medlemsstaterna, utom i de fall som omfattas av artikel 7.6, artikel 20 eller artikel 21, säkerställa att regleringsmyndigheterna ger de berörda parterna möjlighet att yttra sig om det preliminära förslaget till åtgärd inom en skälig tidsfrist. De nationella regleringsmyndigheterna skall offentliggöra sina nationella samrådsförfaranden. Medlemsstaterna skall säkerställa att det inrättas ett gemensamt informationsställe där det kan erhållas information om alla pågående samrådsförfaranden. De nationella regleringsmyndigheterna skall göra resultatet av samrådsförfarandena allmänt tillgängliga, utom när det rör sig om sekretessbelagd information enligt bestämmelser om affärshemligheter i gemenskapsrätten och nationell rätt.

Artikel 7

Stärkande av den inre marknaden för elektroniska kommunikationer

1. De nationella regleringsmyndigheterna skall när de utför sina uppgifter enligt detta direktiv och särdirektiven ta så stor hänsyn som

▼B

möjligt till de mål som fastställs i artikel 8, inbegripet i den mån de berör hur den inre marknaden fungerar.

2. De nationella regleringsmyndigheterna skall bidra till utvecklandet av den inre marknaden genom att samarbeta med varandra och med kommissionen på ett öppet sätt för att säkerställa konsekvent tillämpning i alla medlemsstaterna av bestämmelserna i detta direktiv och i särdirektiven. I detta syfte skall de särskilt sträva efter att komma överens om de typer av instrument och lösningar som är bäst lämpade för att åtgärda särskilda situationer på marknaden.

3. Förutom det samrådsförfarande som avses i artikel 6 skall en nationell regleringsmyndighet, då den avser att vidta en åtgärd som

a) omfattas av artiklarna 15 eller 16 i detta direktiv, artiklarna 5 eller 8 i direktiv 2002/19/EG (tillträdesdirektiv) eller artikel 16 i direktiv 2002/22/EG (direktiv om samhällsomfattande tjänster), och

b) skulle påverka handeln mellan medlemsstaterna,

samtidigt göra förslaget till åtgärd tillgängligt för kommissionen och de nationella regleringsmyndigheterna i andra medlemsstater, liksom den motivering som åtgärden grundar sig på, i enlighet med artikel 5.3, och informera kommissionen och andra nationella regleringsmyndigheter om detta. De nationella regleringsmyndigheterna och kommissionen får yttra sig till den berörda nationella regleringsmyndigheten inom högst en månad eller inom den period som anges i artikel 6 om den perioden är längre. Enmånadsperioden kan inte förlängas.

4. När den planerade åtgärd som avses i punkt 3 syftar till

a) att definiera en berörd marknad som skiljer sig från dem som definierats i rekommendationen i enlighet med artikel 15.1, eller

b) att avgöra huruvida ett företag, enskilt eller tillsammans med andra, skall anses ha ett betydande inflytande på marknaden, i enlighet med artikel 16.3, 16.4 eller 16.5,

och skulle påverka handeln mellan medlemsstater och kommissionen har meddelat den nationella regleringsmyndigheten att den anser att den föreslagna åtgärden skulle utgöra ett hinder för den inre marknaden eller hyser allvarliga tvivel om att den är förenlig med gemenskapslagstiftningen, särskilt med de mål som avses i artikel 8, skall den föreslagna åtgärden inte antas förrän efter ytterligare två månader. Denna period kan inte förlängas. Under tvåmånadersperioden får kommissionen i enlighet med förfarandet i artikel 22.2 fatta beslut om att den nationella regleringsmyndigheten skall dra tillbaka förslaget. Detta beslut skall åtföljas av en detaljerad och objektiv analys av varför kommissionen inte anser att den föreslagna åtgärden bör antas tillsammans med specifika förslag till ändringar av den.

5. Den berörda nationella regleringsmyndigheten skall i största möjliga utsträckning beakta yttrandena från övriga nationella regleringsmyndigheter och kommissionen och får, utom i de fall som omfattas av punkt 4, anta det förslag till åtgärd som följer av detta och skall, om den gör detta, meddela det till kommissionen.

6. Under exceptionella omständigheter, när en nationell regleringsmyndighet anser att den måste handla skyndsamt för att säkerställa konkurrensen och skydda användarnas intressen, får den omedelbart vidta proportionella och tillfälliga åtgärder såsom ett undantag från förfarandet i punkterna 3 och 4. Regleringsmyndigheten skall utan dröjsmål, med en fullständig motivering, underrätta kommissionen och övriga nationella regleringsmyndigheter om dessa åtgärder. Om den nationella regleringsmyndigheten beslutar att göra sådana åtgärder permanenta eller att förlänga deras tillämpningsperiod skall detta beslut omfattas av bestämmelserna i punkterna 3 och 4.

▼B

KAPITEL III

DE NATIONELLA REGLERINGSMYNDIGHETERNAS UPPGIFTER

Artikel 8

Allmänna mål och regleringsprinciper

1. Medlemsstaterna skall säkerställa att de nationella regleringsmyndigheterna, i samband med att de fullgör de regleringsuppgifter som anges i detta direktiv och i särdirektiven, vidtar alla rimliga åtgärder för att uppnå de mål som framgår av punkterna 2, 3 och 4. Åtgärderna skall stå i proportion till dessa mål.

Medlemsstaterna skall säkerställa att de nationella regleringsmyndigheterna när de fullgör de regleringsuppgifter som anges i detta direktiv och i särdirektiven, i synnerhet de uppgifter som syftar till att säkerställa en effektiv konkurrens, i största möjliga utsträckning beaktar det önskvärda i att regleringen görs teknikneutral.

De nationella regleringsmyndigheterna får inom sitt behörighetsområde bidra till att säkerställa genomförandet av sådan politik som syftar till att främja kulturell och språklig mångfald och mediemångfald.

2. De nationella regleringsmyndigheterna skall främja konkurrens vid tillhandahållandet av elektroniska kommunikationsnät och kommunikationstjänster samt tillhörande faciliteter och tjänster och därvid bland annat

a) säkerställa att användarna, inbegripet användare med funktionshinder, får maximalt utbyte när det gäller urval, pris och kvalitet,

b) säkerställa att det inte uppstår någon snedvridning eller begränsning av konkurrensen inom sektorn för elektronisk kommunikation,

c) främja effektiva investeringar i infrastruktur, främja innovation, samt

d) främja en effektiv användning och säkerställa en ändamålsenlig förvaltning av radiofrekvenser och nummerresurser.

3. De nationella regleringsmyndigheterna skall bidra till utvecklingen av den inre marknaden bland annat genom att

a) avlägsna kvarvarande hinder för tillhandahållande av elektroniska kommunikationsnät, tillhörande faciliteter och elektroniska kommunikationstjänster på det europeiska planet,

b) främja inrättande och utveckling av transeuropeiska nät och samverkan mellan alleuropeiska tjänster och uppkoppling mellan slutanvändare,

c) säkerställa att företag som tillhandahåller elektroniska kommunikationsnät och kommunikationstjänster inte behandlas olika under lika omständigheter, och

d) samarbeta med varandra och med kommissionen på ett öppet sätt för att säkerställa att en enhetlig regleringspraxis utarbetas och att detta direktiv och särdirektiven tillämpas på ett konsekvent sätt.

4. De nationella regleringsmyndigheterna skall främja de intressen som medborgarna i Europeiska unionen har, genom att bland annat

a) säkerställa att alla medborgare får tillgång till samhällsomfattande tjänster enligt direktiv 2002/22/EG (direktiv om samhällsomfattande tjänster),

b) säkerställa ett gott skydd för konsumenter i deras förhållande till leverantörer, i synnerhet genom att säkerställa att det finns enkla och kostnadsmässigt rimliga tvistelösningsförfaranden som utförs av ett organ som är fristående från de berörda parterna,

▼B

c) bidra till att säkerställa ett gott skydd av personuppgifter och av privatlivet,

d) främja tillhandahållandet av tydlig information, särskilt genom att kräva öppen redovisning av avgifter och villkor för användning av allmänt tillgängliga elektroniska kommunikationstjänster,

e) tillgodose behoven hos särskilda samhällsgrupper, i synnerhet hos användare med funktionshinder, och

f) säkerställa att de allmänna kommunikationsnätens integritet och säkerhet upprätthålls.

Artikel 9

Förvaltning av radiofrekvenserna för elektroniska kommunikationstjänster

1. Medlemsstaterna skall säkerställa en effektiv förvaltning av radiofrekvenserna för elektroniska kommunikationstjänster inom sitt territorium i enlighet med artikel 8. De skall säkerställa att den allokering och tilldelning av sådana radiofrekvenser som utförs av nationella regleringsmyndigheter är baserad på objektiva, öppet redovisade, icke-diskriminerande och proportionella kriterier.

2. Medlemsstaterna skall främja harmoniseringen av användningen av radiofrekvenser inom gemenskapen, i linje med behovet av en ändamålsenlig och effektiv användning och i enlighet med beslut nr 676/2002/EG (radiospektrumbeslut).

3. Medlemsstaterna får tillåta företag att överföra rättigheter att använda radiofrekvenser med andra företag.

4. Medlemsstaterna skall säkerställa att ett företags avsikt att överföra rättigheter att använda radiofrekvenser anmäls till den nationella regleringsmyndighet som har ansvaret för tilldelningen av radiospektrum, och att varje överföring äger rum i enlighet med förfaranden som fastställts av den nationella regleringsmyndigheten och offentliggörs. De nationella regleringsmyndigheterna skall säkerställa att konkurrensen inte snedvrids som ett resultat av sådana transaktioner. I de fall användningen av radiofrekvenser har harmoniserats genom tillämpning av beslut nr 676/2002/EG (radiospektrumbeslut) eller andra gemenskapsåtgärder, skall sådan överföring inte leda till ändrad användning av radiofrekvensen.

Artikel 10

Nummer, namn och adresser

1. Medlemsstaterna skall säkerställa att de nationella regleringsmyndigheterna kontrollerar tilldelningen av alla nationella nummerresurser samt förvaltningen av de nationella nummerplanerna. Medlemsstaterna skall säkerställa att erforderliga nummer och nummerserier tillhandahålls för alla allmänt tillgängliga elektroniska kommunikationstjänster. De nationella regleringsmyndigheterna skall fastställa objektiva, öppet redovisade och icke-diskriminerande förfaranden för tilldelning av de nationella nummerresurserna.

2. De nationella regleringsmyndigheterna skall säkerställa att nummerplanerna och därmed förknippade förfaranden tillämpas så att alla leverantörer av allmänt tillgängliga elektroniska kommunikationstjänster behandlas lika. Medlemsstaterna skall särskilt säkerställa att ett företag som har tilldelats en nummerserie inte diskriminerar andra leverantörer av elektroniska kommunikationstjänster i fråga om de nummersekvenser som ger tillträde till deras tjänster.

3. Medlemsstaterna skall säkerställa att de nationella nummerplanerna och alla senare tillägg och ändringar i dessa offentliggörs, med

▼B

undantag endast för inskränkningar som har gjorts med hänsyn till den nationella säkerheten.

4. Medlemsstaterna skall stödja harmoniseringen av nummerresurserna inom gemenskapen när detta är nödvändigt för att främja utvecklingen av alleuropeiska tjänster. Kommissionen får, i enlighet med förfarandet i artikel 22.3, vidta lämpliga tekniska genomförandeåtgärder på området.

5. För att åstadkomma global driftskompatibilitet mellan tjänster skall medlemsstaterna vid behov samordna sina ståndpunkter inom internationella organisationer och fora där beslut fattas i frågor som rör nummer, namn och adresser för elektroniska kommunikationsnät och kommunikationstjänster.

Artikel 11

Ledningsrätter

1. När en behörig myndighet överväger

— en ansökan om beviljande av rättigheter att installera faciliteter på, över eller under offentlig eller privat egendom för ett företag som godkänts för tillhandahållande av allmänna kommunikationsnät, eller

— en ansökan om beviljande av rättigheter att installera faciliteter på, över eller under offentlig egendom för ett företag som godkänts för tillhandahållande av elektroniska kommunikationsnät som inte är allmänt tillgängliga,

skall medlemsstaterna säkerställa att myndigheten

— fattar beslut på grundval av öppet redovisade och allmänt tillgängliga förfaranden som tillämpas utan diskriminering och utan dröjsmål, och

— följer principerna om öppenhet och icke-diskriminering när den knyter villkor till sådana rättigheter.

Dessa förfaranden kan variera beroende på om sökanden tillhandahåller allmänna kommunikationsnät eller inte.

2. I de fall där offentliga eller lokala myndigheter har äganderätt till eller kontroll över företag som driver elektroniska kommunikationsnät och/eller tillhandahåller kommunikationstjänster, skall medlemsstaterna säkerställa att det råder en ändamålsenlig organisatorisk åtskillnad mellan den verksamhet som har ansvar för beviljande av de rättigheter som avses i punkt 1 och de verksamheter som har samband med ägande eller kontroll.

3. Medlemsstaterna skall säkerställa att det finns effektiva mekanismer för att ge företagen möjlighet att överklaga beslut om beviljande av rättigheter att installera faciliteter till ett organ som är oberoende av de berörda parterna.

Artikel 12

Samlokalisering och gemensamt utnyttjande av faciliteter

1. Om ett företag som tillhandahåller elektroniska kommunikationsnät enligt nationell lagstiftning har rätt att installera faciliteter på, över eller under offentlig eller privat egendom, eller om det får utnyttja ett förfarande för att expropriera eller använda egendom, skall de nationella regleringsmyndigheterna främja gemensamt utnyttjande av sådana faciliteter eller egendom.

2. Medlemsstaterna får, särskilt när företagen saknar andra möjliga utvägar genom att miljö, folkhälsa eller allmän säkerhet behöver skyddas eller genom att mål för fysisk planering behöver uppnås, föreskriva

▼B

gemensamt utnyttjande av faciliteter eller egendom (inbegripet fysisk samlokalisering) för ett företag som driver ett elektroniskt kommunikationsnät eller vidta åtgärder för att underlätta samordningen av offentliga arbeten endast efter skälig tid av offentligt samråd under vilket alla berörda parter måste ges tillfälle att yttra sig. Sådana föreskrifter om gemensamt utnyttjande eller samordning får innehålla regler för fördelning av kostnaderna för det gemensamma utnyttjandet av faciliteterna eller egendomen.

Artikel 13

Särredovisning och ekonomisk rapportering

1. Medlemsstaterna skall kräva att företag som tillhandahåller allmänna kommunikationsnät eller allmänt tillgängliga elektroniska kommunikationstjänster, och som har särskilda eller exklusiva rättigheter att tillhandahålla tjänster inom andra sektorer i samma medlemsstat eller i någon annan medlemsstat, skall

a) särredovisa de verksamheter som har samband med tillhandahållandet av elektroniska kommunikationsnät eller kommunikationstjänster, i den utsträckning som det skulle ha krävts om verksamheterna i fråga hade bedrivits av juridiskt fristående bolag, så att alla kostnader och intäkter kan detaljredovisas, tillsammans med beräkningsunderlag och specifikationer över de tillämpade tilldelningsmetoder som har att göra med deras verksamheter i samband med tillhandahållandet av elektroniska kommunikationsnät eller kommunikationstjänster, inklusive en specificerad uppdelning av kostnader för anläggningstillgångar och organisation, eller

b) organisatoriskt särskilja de verksamheter som har samband med tillhandahållandet av elektroniska kommunikationsnät eller kommunikationstjänster.

En medlemsstat får välja att inte tillämpa kraven i led a på de företag vars årsomsättning inom verksamheter som har samband med elektroniska kommunikationsnät eller kommunikationstjänster i medlemsstaten är lägre än 50 miljoner euro.

2. Om företag som tillhandahåller allmänna kommunikationsnät eller allmänt tillgängliga elektroniska kommunikationstjänster inte omfattas av kraven i företagslagstiftningen och inte uppfyller kriterierna för små och medelstora företag enligt bestämmelserna om redovisning i gemenskapslagstiftningen, skall deras ekonomiska rapporter utarbetas och underställas granskning av en fristående revisor samt offentliggöras. Granskningen skall utföras i enlighet med tillämpliga gemenskapsbestämmelser och nationella bestämmelser.

Detta krav skall gälla också för den särredovisning som föreskrivs i punkt 1 a.

KAPITEL IV

ALLMÄNNA BESTÄMMELSER

Artikel 14

Företag med betydande inflytande på marknaden

1. I de fall där nationella regleringsmyndigheter i enlighet med kraven i särdirektiven skall avgöra huruvida operatörer har ett betydande inflytande på marknaden i enlighet med förfarandet i artikel 16, skall punkterna 2 och 3 i den här artikeln tillämpas.

2. Ett företag skall anses ha ett betydande inflytande på marknaden om det, antingen enskilt eller tillsammans med andra, har en ställning som är likvärdig med dominans, dvs. en ställning av sådan ekonomisk

▼B

styrka att det i betydande omfattning kan uppträda oberoende av sina konkurrenter, sina kunder och i sista hand av konsumenterna.

De nationella regleringsmyndigheterna skall särskilt, när de bedömer om två eller flera företag tillsammans har en dominerande ställning på en marknad, handla i enlighet med gemenskapslagstiftningen och ta största möjliga hänsyn till ”Riktlinjer för marknadsanalys och bedömning av ett företags betydande inflytande på marknaden”, som skall offentliggöras av kommissionen i enlighet med artikel 15. De kriterier som skall tillämpas vid en sådan bedömning anges i bilaga II.

3. Om ett företag har ett betydande inflytande på en viss marknad, kan det också anses ha ett betydande inflytande på en närliggande marknad, när sambanden mellan de två marknaderna är sådana att inflytandet på en marknad kan överföras till den andra marknaden, varigenom företagets marknadsinflytande stärks.

Artikel 15

Förfarande för marknadsdefinition

1. Efter offentligt samråd och samråd med de nationella regleringsmyndigheterna skall kommissionen anta en rekommendation om relevanta produkt- och tjänstemarknaderna (nedan kallad ”rekommendationen”). I rekommendationen skall det i enlighet med bilaga I till detta direktiv fastställas vilka produkt- och tjänstemarknader inom sektorn för elektronisk kommunikation som har sådana särdrag att det kan vara motiverat att införa regleringsskyldigheter enligt särdirektiven, utan att det påverkar marknader som i vissa fall kan finnas angivna i konkurrenslagstiftningen. Kommissionen skall definiera marknaderna i enlighet med konkurrenslagstiftningens principer.

Kommissionen skall regelbundet se över rekommendationen.

2. Kommissionen skall senast vid den tidpunkt då detta direktiv träder i kraft offentliggöra riktlinjer för marknadsanalys och bedömning av ett företags betydande inflytande på marknaden (nedan kallade ”riktlinjerna”), vilka skall överensstämma med principerna i konkurrenslagstiftningen.

3. De nationella regleringsmyndigheterna skall i största möjliga utsträckning beakta rekommendationen och riktlinjerna vid definitionen av de med hänsyn till nationella förhållanden relevanta marknaderna, särskilt geografiska marknader inom sitt territorium, i överensstämmelse med konkurrenslagstiftningens principer. De nationella regleringsmyndigheterna skall följa förfarandena i artiklarna 6 och 7, innan de definierar marknader som skiljer sig från dem som framgår av rekommendationen.

4. Kommissionen får efter samråd med de nationella regleringsmyndigheterna i enlighet med förfarandet i artikel 22.3 anta ett beslut i vilket gränsöverskridande marknader anges.

Artikel 16

Förfarande för marknadsanalys

1. Så snart som möjligt efter det att rekommendationen har antagits eller uppdaterats skall de nationella regleringsmyndigheterna analysera de relevanta marknaderna och därvid i största möjliga utsträckning beakta riktlinjerna. Medlemsstaterna skall säkerställa att denna analys, när så är lämpligt, genomförs i samarbete med de nationella konkurrensmyndigheterna.

2. I de fall då det enligt artiklarna 16, 17, 18 eller 19 i direktiv 2002/22/EG (direktiv om samhällsomfattande tjänster) eller artiklarna 7 eller 8 i direktiv 2002/19/EG (tillträdesdirektiv) krävs att den nationella regleringsmyndigheten skall avgöra huruvida skyldigheter för före-

▼B

tag skall införas, behållas, ändras eller upphävas, skall den nationella regleringsmyndigheten på grundval av sin marknadsanalys enligt punkt 1 i den här artikeln avgöra huruvida det råder effektiv konkurrens på en relevant marknad.

3. I de fall då en nationell regleringsmyndighet kommer fram till slutsatsen att det råder effektiv konkurrens på marknaden, skall den inte införa eller bibehålla någon av de specifika regleringsskyldigheter som avses i punkt 2. I de fall då sektorspecifika regleringsskyldigheter redan existerar, skall den upphäva sådana skyldigheter som ålagts företag inom den relevanta marknaden. En skälig uppsägningstid skall iakttas gentemot de parter som berörs av ett sådant upphävande av skyldigheter.

4. Om en nationell regleringsmyndighet avgör att det inte råder effektiv konkurrens på en relevant marknad, skall den identifiera företag med betydande inflytande på den marknaden i enlighet med artikel 14 och ålägga dessa företag de lämpliga specifika regleringsskyldigheter som avses i punkt 2 i den här artikeln eller bibehålla eller ändra sådana skyldigheter om de redan existerar.

5. För de gränsöverskridande marknader som skall fastställas i det beslut som avses i artikel 15.4 skall de berörda nationella regleringsmyndigheterna gemensamt genomföra marknadsanalysen med största möjliga beaktande av riktlinjerna samt gemensamt besluta om huruvida de regleringsskyldigheter som anges i punkt 2 i den här artikeln skall införas, behållas, ändras eller upphävas.

6. Åtgärder som vidtas i enlighet med punkterna 3, 4 och 5 i den här artikeln skall omfattas av förfarandena i artiklarna 6 och 7.

Artikel 17

Standardisering

1. Kommissionen skall, i enlighet med förfarandet i artikel 22.2, upprätta en förteckning över standarder och/eller specifikationer som skall fungera som ett stöd för främjandet av ett harmoniserat tillhandahållande av elektroniska kommunikationsnät, elektroniska kommunikationstjänster och tillhörande faciliteter och tjänster, samt offentliggöra den i *Europeiska gemenskapernas officiella tidning*. Vid behov får kommissionen, i enlighet med förfarandet i artikel 22.2 och efter samråd med den kommitté som inrättas genom direktiv 98/34/EG, begära att standarder skall utarbetas av de europeiska standardiseringsorganen (Europeiska standardiseringskommittén (CEN), Europeiska kommittén för standardisering inom elområdet (Cenelec) och Europeiska institutet för elstandarder (ETSI)).

2. Medlemsstaterna skall främja användningen av sådana standarder och/eller specifikationer som anges i punkt 1 för tillhandahållande av tjänster, tekniska gränssnitt och/eller nätfunktioner, i den utsträckning som är absolut nödvändig för att garantera tjänsternas kompatibilitet och öka användarnas valfrihet.

Innan standarder och/eller specifikationer i enlighet med punkt 1 har offentliggjorts skall medlemsstaterna främja tillämpning av standarder och/eller specifikationer som har antagits av de europeiska standardiseringsorganen.

Om sådana standarder och/eller specifikationer saknas, skall medlemsstaterna främja tillämpningen av internationella standarder eller rekommendationer som har antagits av Internationella teleunionen (ITU), Internationella standardiseringsorganisationen (ISO) eller Internationella elektrotekniska kommissionen (IEC).

Om det finns internationella standarder, skall medlemsstaterna uppmana de europeiska standardiseringsorganen att använda dessa, eller tillämpliga delar av dessa, som grundval för de standarder som de utarbetar,

▼B

utom i de fall då sådana internationella standarder eller tillämpliga delar av dem inte är ändamålsenliga.

3. Om de standarder och/eller specifikationer som avses i punkt 1 inte har tillämpats på tillfredsställande sätt, så att driftskompatibilitet mellan tjänsterna inte kan garanteras i en eller flera medlemsstater, kan tillämpningen av dessa standarder och/eller specifikationer göras obligatorisk i enlighet med punkt 4, i den utsträckning som är absolut nödvändig för att garantera sådan driftskompatibilitet och öka användarnas valfrihet.

4. Om kommissionen avser att göra tillämpningen av vissa standarder och/eller specifikationer obligatorisk, skall den offentliggöra ett meddelande i *Europeiska gemenskapernas officiella tidning* och begära in yttranden från alla berörda parter. Kommissionen skall, i enlighet med förfarandet i artikel 22.3, göra tillämpningen av de standarder som är av betydelse i sammanhanget obligatorisk genom att ange dem som obligatoriska standarder i den förteckning över standarder och/eller specifikationer som offentliggörs i *Europeiska gemenskapernas officiella tidning*.

5. Om kommissionen anser att de standarder och/eller specifikationer som avses i punkt 1 inte längre bidrar till tillhandahållandet av harmoniserade elektroniska kommunikationstjänster, att de inte längre tillgodoser konsumenternas behov eller att de hindrar den tekniska utvecklingen, skall kommissionen i enlighet med förfarandet i artikel 22.2 stryka dem från den förteckning över standarder och/eller specifikationer som anges i punkt 1.

6. Om kommissionen anser att de standarder och/eller specifikationer som avses i punkt 4 inte längre bidrar till tillhandahållandet av harmoniserade elektroniska kommunikationstjänster, att de inte längre tillgodoser konsumenternas behov eller att de hindrar den tekniska utvecklingen, skall kommissionen i enlighet med förfarandet i artikel 22.3 stryka dem från den förteckning över standarder och/eller specifikationer som anges i punkt 1.

7. Denna artikel skall inte tillämpas på de väsentliga krav, specifikationer för gränssnitt eller harmoniserade standarder som bestämmelserna i direktiv 1999/5/EG skall tillämpas på.

Artikel 18

Samverkan mellan digitala interaktiva televisionstjänster

1. För att främja ett fritt informationsflöde, mediemångfald och kulturell mångfald skall medlemsstaterna i enlighet med bestämmelserna i artikel 17.2 uppmuntra

a) leverantörer av digitala interaktiva televisionstjänster, som tillhandahålls allmänheten i gemenskapen från digitala interaktiva televisionsplattformar oavsett sändningsteknik, att använda ett öppet gränssnitt för tillämpningsprogram (API),

b) leverantörer av all förbättrad digital televisionsutrustning som används för mottagning av digitala interaktiva televisionstjänster från digitala interaktiva televisionsplattformar att använda ett öppet gränssnitt för tillämpningsprogram (API) i enlighet med minimikraven i relevanta standarder eller specifikationer.

2. Medlemsstaterna skall, utan att det påverkar tillämpningen av artikel 5.1 b i direktiv 2002/19/EG (tillträdesdirektiv), uppmuntra innehavare av öppet gränssnitt för tillämpningsprogram (API) att på rättvisa, rimliga och icke-diskriminerande villkor, mot rimlig ersättning, tillhandahålla all sådan information som krävs för att leverantörer av digitala interaktiva televisionstjänster skall kunna erbjuda alla tjänster som stöds av det öppna gränssnittet för tillämpningsprogram (API) i fullt fungerande form.

▼B

3. Kommissionen skall inom ett år efter den tillämpningsdag som avses i artikel 28.1 andra stycket undersöka effekterna av den här artikeln. Om samverkan och valfrihet för användarna inte har uppnåtts på ett tillfredsställande sätt i en eller flera av medlemsstaterna kan kommissionen vidta åtgärder i enlighet med förfarandet i artikel 17.3 och 17.4.

Artikel 19

Harmoniseringsförfaranden

1. När kommissionen i enlighet med förfarandet i artikel 22.2 utfärdar rekommendationer till medlemsstaterna om harmonisering av genomförandet av bestämmelserna i det här direktivet och särdirektiven för att de mål som anges i artikel 8 skall uppnås, skall medlemsstaterna säkerställa att de nationella regleringsmyndigheterna tar största hänsyn till dessa rekommendationer när de utför sina uppgifter. Om en nationell regleringsmyndighet väljer att inte följa en rekommendation, skall den meddela kommissionen detta och motivera sin ståndpunkt.

2. Om kommissionen konstaterar att skillnader på nationell nivå i den reglering som är avsedd att genomföra artikel 10.4 skapar hinder för den inre marknaden, får kommissionen i enlighet med förfarandet i artikel 22.3 vidta lämpliga tekniska genomförandeåtgärder.

Artikel 20

Lösning av tvister mellan företag

1. Om en tvist i samband med de skyldigheter som uppstår genom detta direktiv eller särdirektiven uppkommer mellan företag som tillhandahåller elektroniska kommunikationsnät eller kommunikationstjänster i en medlemsstat, skall den berörda nationella regleringsmyndigheten på begäran av någon av parterna, och utan att det påverkar tillämpningen av bestämmelserna i punkt 2, så snart som möjligt, dock senast inom fyra månader, utom i undantagsfall, fatta ett bindande beslut för att lösa tvisten. Medlemsstaten ifråga skall kräva att alla parter samarbetar fullt ut med den nationella regleringsmyndigheten.

2. Medlemsstaterna får ge de nationella regleringsmyndigheterna rätt att vägra lösa tvisten genom ett bindande beslut när andra mekanismer, t.ex. medling, finns att tillgå och är bättre ägnade att leda till att tvisten löses inom rimlig tid i enlighet med bestämmelserna i artikel 8. Den nationella regleringsmyndigheten skall utan dröjsmål underrätta parterna om detta. Om tvisten inte har lösts inom fyra månader och talan inte har väckts inför domstol av den part som begär prövning, skall den nationella regleringsmyndigheten på begäran av någon av parterna utfärda ett bindande beslut för att lösa tvisten inom en så kort tidsfrist som möjligt, dock senast inom fyra månader.

3. Den nationella regleringsmyndigheten skall vid lösande av tvisten fatta beslut som syftar till att uppnå målen i artikel 8. Alla eventuella skyldigheter som den nationella regleringsmyndigheten ålägger ett företag vid lösningen av en tvist skall stämma överens med bestämmelserna i det här direktivet eller särdirektiven.

4. Den nationella regleringsmyndighetens beslut skall offentliggöras, varvid eventuella affärshemligheter därvid skall respekteras. De berörda parterna skall ges en fullständig redogörelse för de skäl som beslutet grundar sig på.

5. Det förfarande som anges i punkterna 1, 3 och 4 skall inte hindra någon av parterna från att väcka talan vid en domstol.

▼B

Artikel 21

Lösning av gränsöverskridande tvister

1. Förfarandet i punkterna 2, 3 och 4 skall tillämpas när en gränsöverskridande tvist inom det område som omfattas av detta direktiv eller särdirektiven uppkommer mellan parter i olika medlemsstater, om tvisten faller inom de nationella regleringsmyndigheternas behörighet i minst två medlemsstater.

2. Varje part får hänskjuta tvisten till de berörda nationella regleringsmyndigheterna. De nationella regleringsmyndigheterna skall samordna sina insatser för att lösa tvisten, i enlighet med målen i artikel 8. Alla eventuella skyldigheter som den nationella regleringsmyndigheten ålägger ett företag när den löser en tvist skall stämma överens med bestämmelserna i detta direktiv eller särdirektiven.

3. Medlemsstaterna får ge de nationella regleringsmyndigheterna rätt att gemensamt vägra att lösa en tvist när andra mekanismer, t.ex. medling, finns att tillgå och är bättre ägnade att leda till att tvisten löses inom rimlig tid i enlighet med bestämmelserna i artikel 8. De skall utan dröjsmål underrätta parterna om detta. Om tvisten inte har lösts inom fyra månader och talan inte har väckts inför domstol av den part som begär prövning, skall de nationella regleringsmyndigheterna på begäran av någon av parterna samordna sina insatser för att lösa tvisten i enlighet med bestämmelserna i artikel 8.

4. Det förfarande som anges i punkt 2 skall inte hindra någon av parterna från att väcka talan vid en domstol.

Artikel 22

Kommitté

1. Kommissionen skall biträdas av en kommitté (nedan kallad ”kommunikationskommittén”).

2. När det hänvisas till denna punkt skall artiklarna 3 och 7 i beslut 1999/468/EG tillämpas, med beaktande av artikel 8 i det beslutet.

3. När det hänvisas till denna punkt skall artiklarna 5 och 7 i beslut 1999/468/EG tillämpas, med beaktande av artikel 8 i det beslutet.

Den tid som avses i artikel 5.6 i beslut 1999/468/EG skall vara tre månader.

4. Kommittén skall själv anta sin arbetsordning.

Artikel 23

Utbyte av information

1. Kommissionen skall ge kommunikationskommittén all relevant information om resultatet av de regelbundna överläggningarna med företrädare för nätoperatörer, tjänsteleverantörer, användare, konsumenter, tillverkare, fackliga organisationer samt tredje länder och internationella organisationer.

2. Kommunikationskommittén skall, med beaktande av gemenskapens politik inom området elektronisk kommunikation, främja informationsutbytet mellan medlemsstaterna och mellan medlemsstaterna och kommissionen när det gäller läget för och utvecklingen av regleringsverksamheten avseende elektroniska kommunikationsnät och kommunikationstjänster.

▼B

Artikel 24

Offentliggörande av information

1. Medlemsstaterna skall säkerställa att aktuell information rörande tillämpningen av detta direktiv och särdirektiven görs tillgängliga för allmänheten i en form som säkerställer att alla berörda parter lätt kan få tillgång till den. De skall offentliggöra ett meddelande i sina nationella officiella tidningar med uppgift om hur och var informationen har offentliggjorts. Det första meddelandet skall offentliggöras före den tillämpningsdag som avses i artikel 28.1 andra stycket, och därefter skall ett meddelande offentliggöras vid varje ändring av innehållet i meddelandet.

2. Medlemsstaterna skall skicka en kopia av alla sådana meddelanden till kommissionen i samband med offentliggörandet. Informationen skall genom kommissionens försorg i tillämpliga fall delges kommunikationskommittén.

Artikel 25

Översynsförfarande

1. Kommissionen skall regelbundet se över hur detta direktiv fungerar och rapportera resultatet till Europaparlamentet och rådet, varvid det första rapporteringstillfället skall infalla senast tre år efter den tillämpningsdag som avses i artikel 28.1 andra stycket. För detta ändamål får kommissionen begära in upplysningar från medlemsstaterna, vilka skall lämnas utan onödigt dröjsmål.

KAPITEL V

SLUTBESTÄMMELSER

Artikel 26

Upphävande

Följande direktiv och beslut upphör härmed att gälla med verkan från och med den tillämpningsdag som avses i artikel 28.1 andra stycket:

— Direktiv 90/387/EEG.

— Rådets beslut 91/396/EEG av den 29 juli 1991 om införandet av ett gemensamt europeiskt larmnummer ([1]),

— Rådets direktiv 92/44/EEG av den 5 juni 1992 om tillhandahållande av öppna nät för förhyrda förbindelser ([2]),

— Rådets beslut 92/264/EEG av den 11 maj 1992 om införandet av ett standardiserat internationellt telefoniprefix i gemenskapent ([3]),

— Direktiv 95/47/EG.

— Direktiv 97/13/EG.

— Direktiv 97/33/EG.

— Europaparlamentets och rådets direktiv 98/10/EG av den 26 februari 1998 om tillhandahållande av öppna nätverk (ONP) för taltelefoni och samhällsomfattande tjänster för telekommunikation i en konkurrensutsatt miljö ([4]).

([1]) EGT L 217, 6.8.1991, s. 31.
([2]) EGT L 165, 19.6.1992, s. 27. Direktivet senast ändrat genom kommissionens beslut 98/80/EG (EGT L 14, 20.1.1998, s. 27).
([3]) EGT L 137, 20.5.1992, s. 21.
([4]) EGT L 101, 1.4.1998, s. 24.

▼B

Artikel 27

Övergångsbestämmelser

Medlemsstaterna skall behålla alla skyldigheter enligt nationell lagstiftning i enlighet med artikel 7 i direktiv 2002/19/EG (tillträdesdirektiv) och artikel 16 i direktiv 2002/22/EG (direktiv om samhällsomfattande tjänster) till dess att en nationell regleringsmyndighet beslutar om dessa skyldigheter i enlighet med artikel 16 i det här direktivet.

Operatörer av fasta allmänna telefonnät som av sina nationella regleringsmyndigheter har utsetts som företag med ett betydande inflytande på marknaden när det gäller att tillhandahålla fasta allmänna telefonnät och tjänster enligt bilaga I avsnitt 1 i direktiv 97/33/EG eller direktiv 98/10/EG skall även i fortsättningen betraktas som ”anmälda operatörer” i enlighet med förordning (EG) nr 2887/2000 till dess att det förfarande för analys av marknaden som anges i artikel 16 har avslutats. Därefter skall de inte längre betraktas som ”anmälda operatörer” i enlighet med förordningen.

Artikel 28

Genomförande

1. Medlemsstaterna skall anta och offentliggöra de lagar och andra författningar som är nödvändiga för att följa detta direktiv senast den 24 juli 2003. De skall genast underrätta kommissionen om detta.

De skall tillämpa dessa bestämmelser från och med den 25 juli 2003.

2. När en medlemsstat antar dessa bestämmelser skall de innehålla en hänvisning till detta direktiv eller åtföljas av en sådan hänvisning när de offentliggörs. Närmare föreskrifter om hur hänvisningen skall göras skall varje medlemsstat själv utfärda.

3. Medlemsstaterna skall till kommissionen överlämna texterna till de bestämmelser i nationell lagstiftning som de antar inom det område som omfattas av detta direktiv samt texterna till eventuella senare ändringar av dessa bestämmelser.

Artikel 29

Ikraftträdande

Detta direktiv träder i kraft samma dag som det offentliggörs i *Europeiska gemenskapernas officiella tidning*.

Artikel 30

Adressater

Detta direktiv riktar sig till medlemsstaterna.

▼B

BILAGA I

Förteckning över de marknader som skall finnas med i kommissionens första rekommendation om relevanta produkt- och tjänstemarknader enligt artikel 15

1. *Marknader som avses i direktiv 2002/22/EG (direktiv om samhällsomfattande tjänster)*

   Artikel 16 - Marknader som fastställts enligt det gamla regelverket, där skyldigheterna bör ses över.

   Tillhandahållande av anslutning till och bruk av det allmänna telefonnätet vid fasta anslutningspunkter.

   Tillhandahållande av hyrda förbindelser till slutanvändare.

2. *Marknader som berörs av direktiv 2002/19/EG (tillträdesdirektiv)*

   Artikel 7 - Marknader som fastställts enligt det gamla regelverket, där skyldigheterna bör ses över.

   Samtrafik (direktiv 97/33/EG)

   - Samtal som börjar i det fasta allmänna telefonnätet
   - Samtal som slutar i det fasta allmänna telefonnätet
   - Förmedlingstjänster via det fasta allmänna telefonnätet
   - Samtal som börjar i allmänna mobiltelefonnät
   - Samtal som slutar i allmänna mobiltelefonnät
   - Samtrafik mellan hyrda förbindelser (samtrafik mellan delförbindelser)

   Tillträde till nät och särskilt tillträde till nät (direktiven 97/33/EG och 98/10/EG)

   - Tillträde till det fasta allmänna telefonnätet, innefattande tillträde till accessnätet
   - Tillträde till allmänt mobiltelefonnät, innefattande val av nätoperatör

   Tillhandahållande av hyrd förbindelsekapacitet till andra operatörer (direktiv 92/44/EEG)

   - Tillhandahållande av hyrd förbindelsekapacitet till andra leverantörer av elektroniska kommunikationsnät eller tjänster

3. *Marknader som berörs av förordning (EG) nr 2887/2000*

   Tjänster som tillhandahålls via accessnät (med tvinnad parkabel av metall).

4. *Andra marknader*

   De nationella marknaderna för tillhandahållande av internationella roamingtjänster på det allmänna mobiltelefonnätet.

▼B

BILAGA II

Kriterier som skall användas av de nationella regleringsmyndigheterna vid bedömning av om gemensam dominerande ställning föreligger enligt artikel 14.2 andra stycket

Två eller flera företag kan anses ha en gemensamt dominerande ställning i den mening som avses i artikel 14, även om inga strukturella eller andra kopplingar finns emellan dem, om de opererar på en marknad vars struktur anses gynna samordnade åtgärder. Utan att det påverkar domstolens rättspraxis i fråga om gemensam dominans, är detta sannolikt fallet där marknaden uppvisar ett flertal tillämpliga särdrag, särskilt när det gäller marknadskoncentration, insyn och följande andra särdrag:

— Mogen marknad.

— Stagnerande eller måttlig tillväxt på efterfrågesidan.

— Låg efterfrågeelasticitet.

— Homogen produkt.

— Likartade kostnadsstrukturer.

— Likartade marknadsandelar.

— Brist på teknisk innovation, utvecklad teknik.

— Avsaknad av överskottskapacitet.

— Stora hinder för inträde.

— Brist på motverkande inflytande från köparnas sida.

— Brist på potentiell konkurrens.

— Olika former av informella eller andra kopplingar mellan de berörda företagen.

— Vedergällningsmekanismer.

— Brist på eller minskat utrymme för priskonkurrens.

Ovanstående förteckning är inte uttömmande och kriterierna är inte kumulativa. Förteckningen skall endast ses som en illustration av sådana faktorer som kan användas för att stödja antaganden om att det föreligger gemensam dominans på marknaden.